

The problem of pottery is complicated as well. Many vases cannot possibly have been imported from Ionia, but cannot be paralleled with bucchero pottery either. Various Vasić's »slip and wash« specimens are not clear either. A fragment of a so-called Ionic vase which has been discovered by chance is probably much later, if not recent.

The periodisation of Vinča is to be solved by comparisons with Troy II, various cultures of Asia Minor, and neolithic cultures of south-eastern Europe.

Josip Korošec.

E j n a r D y g g v e, Druga bazilika urbana s baptisterijem u Saloni. Zbornik filozofskog fakulteta, Beograd, 1948, knjiga I., str. 369—374 z angleškim in ruskim rezimejem.

Ob promociji za častnega doktorja beograjske univerze je Dyggve imel govor, ki je ponatisnjen pod gornjim naslovom. V njem je avtor, v zvezi z l. 1931 odkrito in raziskano drugo baziliko urbano z baptisterijem v Saloni, načel nekoliko zanimivih problemov, ki so pomembni tako za zgodovino Salone kakor tudi za zgodovino krščanske cerkve. Nekatere od teh problemov je skušal tudi razrešiti. Eno od teh je tudi pripadnost te druge bazilike. Prva, že poprej znana bazilika, ki je, kakor kažejo razne prezidave, tudi dalj časa služila kakor druga, je pripadala nikejski verski skupini. Po stilističnem videzu je bila sezidana nekaj pred letom 500 n. e. Od nikejske bazilike se pa ne razlikuje niti po arhitekturi niti po opremi (ograja oltarnega ikonostasa, tranzene, pluteji itd.) niti po okrasju. Niti med piscinami obeh krstilnic ni razločka. Njena konstrukcija je enaka, prvotna oblika križ. Razloček je samo v pristopu oziroma v stopnicah, ki v piscinah vodijo k bazenu. Tako ima nikejska krstilnica v Saloni stopnice na zahodu in vzhodu, druga, po avtorju arijanska, pa na severu in jugu. Trenutno pa nimamo nobenih oprijemljivih analogij za ta primer, ki je doslej osamljen. Zato ga bo treba še raziskati in ugotoviti, ali je imel kak poseben pomen v cerkvenem ritualu. Svojo hipotezo, da naj bi bila to arijanska episkopalna cerkev, opira avtor le na hierarhični strukturi vesoljne, t. j. nikejske, cerkve, po kateri dve škofiji v istem mestu nista možni. Ker spada provincija Dalmacija s Salono pod konec V. in v začetku VI. stoletja (od 481—535) pod oblast Odoakerja, takoj nato pa pod oblast Ostrogotov s Teodorikom in njegovimi nasledniki na čelu, ki so bili arijanci, pripisuje Dyggve to drugo episkopalno (?) cerkev arijancem. Podobnost oziroma identičnost obeh stavb in njunih arhitektonskih delov pripisuje avtor želji, da bi se arijanci izognili vsem zunanjim kontrastom. Tako naj bi prišlo do te sorodnosti, ki je

celo večja, kakor bi jo pričakovali pri najbolj sorodnih litur-
gičnih obredih.

Poleg tega glavnega problema je še vrsta drugih, ki jih
avtor nakazuje in ki jih bo, prav tako kakor prvega, treba šele
proučiti. Takšno je n. pr. vprašanje obreda krsta samega (ali
samo s polivanjem ali s potapljanjem krščenca).

Josip Korošec.

Pripomba k članku B. Gavelle: Odnos kikaladskih idola i
egipatskih ushabti figura prema vinčanskim statuetama (Prilog
proučavanju vinčanske plastike). — Zbornik Filozofskog fakul-
teta u Beogradu. Knjiga I. — Beograd, 1948.

V zvezi s pomenom in funkcijo kikaladskih idolov je že dokaj
arheologov postavilo svoje hipoteze. Tako je tudi avtor omenje-
nega članka hotel ponovno načeti to vprašanje. Navajal pa je
le obširno mnenje M. G. Nilssona in J. Wiesnerja, kar so v naši
literaturi storili tudi že drugi (Vasić, Vinča I, str. 27 in sl.). Prav
tako so tudi že poprej povezovali med seboj kikaladske idole in
egipčanske ushabti figure, kar tudi avtor sam ugotavlja. Na
koncu članka avtor v nekaj vrsticah omenja vinčansko plastiko
v zvezi s pomenom in funkcijo kikaladskih idolov, ki jo pa ča-
sovno oddvaja od teh idolov zaradi Vasićeve datacije neolitske
Vinče v VII. stol. pred n. e.

Vinčanske plastike se kljub podnaslovu ni tako rekoč niti
dotaknil. Morda mu ni znano, kar je že zdavnaj ugotovljeno,
da predzgodovinska plastika Vinče predstavlja simbole božan-
stev. Povezovanje ushabti figur s figurami, najdenimi v gro-
bovih, bi bilo vsekakor možno, toda grobov v Vinči doslej še
niso odkrili. Odnos kikaladskih idolov do vinčanskih statuet je
dokazan, medtem ko slednje z egipčansko plastiko in ushabti
figurami nimajo nikakršne zveze. Še bolj pa je čudno avtorjevo
časovno oddvajanje vinčanskih od kikaladskih statuet. Sploh se
pa iz članka ne more razbrati, kaj je avtor pravzaprav želel
podati odnosno povedati.

Stanislav Jesse.

Jaroslav Böhm: NAŠE NEJSTARŠÍ MĚSTA — Praha, 1946.

Knjiga je izšla kot drugi zvezek zbirke »Razgledi po pred-
zgodovini evropskih ljudstev«, ki jo izdaja Društvo češkoslo-
vaških predzgodovinarjev v Pragi. Njen namen je nuditi za-
interesiranim čitateljem sicer strokovno pa tudi širše razumljivo
delo, ki podaja trenutno stališče predzgodovinske vede o vpra-
šanju nastanka mest v Evropi. Čeprav ima težišče na češko-
slovaških arheoloških najdbah, je vendar zasnovana v širšem